

Enheten för näringslivsutveckling
Pernilla Nordström

Skärgårdssamarbetets exekutivkommitté 2018-03-06

Närvarande Exekutivkommittén:

Deshira Flankör, Värmdö kommun
Michaela Fletcher, Österåkers kommun
Gustav Hemming, SLL
Jens Sjöström, SLL
Meeri Wasberg, Haninge kommun
Anna Waxin, Skärgårdsstiftelsen
Ulf Westerberg, SIKO
Sven-Erik Österberg, Länsstyrelsen, ordförande
Pernilla Nordström, Länsstyrelsen, sekreterare

Förhinder:

Meeri Wasberg, Haninge kommun

Övriga deltagare:

Inger Starheim Lagerquist, Tillväxt- och regionplaneförvaltningen, SLL
Johnny Kjellström, Länsstyrelsen
Karina Uddén, Länsstyrelsen
Pia Berg, Skärgårdsstiftelsen, föredragande punkt 5.
Rebecca Berlin, Länsstyrelsen, föredragande punkt 4.
Lars Fladvad, Värmdö kommun, föredragande punkt 5.

1. Mötets öppnande.

- Sven-Erik Österberg öppnade mötet och hälsade alla välkomna. En presentationsrunda vidtog.

2. Godkännande av dagordningen

- Dagordningen godkändes. Deshira Flankör anmälde som övriga fråga Länsstyrelsens arbete med skarv.

3. Minnesanteckningar från föregående möte

- Minnesanteckningarna godkändes och lades till handlingarna.

4. Samordnade finansieringslösningar. Återrapportering.

- Rebecca Berlin, Länsstyrelsen, rapporterade om arbetet med samordnade finansieringslösningar, ett initiativ från Exekutivkommittén. Syftet är att, med en genomsam pott och en ingång, förenkla genomförandet av små projekt som ska leda till att värna eller utveckla skärgården.
- Länsstyrelsen är projektägare och arbetet har bedrivits i en styrgrupp med kommunerna Haninge, Norrtälje, Värmdö och Österåker samt Stockholms läns landsting. De fyra kommunerna avser bidra med vardera 250 000 kr, Landstinget och Länsstyrelsen med vardera 500 000 kr. Ett förslag till riktlinjer har tagits fram. Beslut i respektive organisation väntas ske under april. Ansökan sker i Tillväxtverkets system Min ansökan, med planerad öppning 19 april eller 15 maj.

Datum
2018-022

- Beslut i enskilda ärenden om fördelning av medel ur potten fattas av styrgruppens ledamöter vilka har mandat från sina huvudmän. Beslut om fördelning av partens eget finansiella bidrag till projekt Skärgårdsmedel sker enligt gällande regleringar från aktuell organisation. Styrgruppens ledamöter ska även ha mandat att besluta om former för samverkan inom projektet Skärgårdsmedel.
- Projektet är en försöksverksamhet och löper till 31 december 2019. Det finns en del legala utmaningar och Länsstyrelsen har därför valt att inledningsvis inte bjuda in samtliga skärgårdskommuner.
- Michaela Fletcher framförde att kommunerna i Exekutivkommittén är representanter för alla skärgårdskommuner; det kommer inte att uppskattas att bara dessa och en ytterligare kommun har inbjudits att delta. Jens Sjöström tog upp att det inledningsvis var sagt att alla kommuner skulle ha möjlighet att delta men att några skulle utgöra referensgrupp. Även Deshira Flankör instämde i att alla skärgårdskommuner som vill bör få vara med.
- Rebecca kommenterade att i man projektet inte har diskuterat att öppna för fler kommuner att ansluta sig.
 - Länsstyrelsen tar med sig frågan hem för vidare hantering.

5. Infrastrukturprojekt inom Central Baltic.

Seastop

- Utvecklingschef Lars Fladvad, Värmdö kommun, informerade om projektet Seastop. Idén om projektet väcktes på Länsstyrelsens Ö för Ö, där det informerades om möjligheten att nyttja EU-medel. Syftet är att höja servicegraden i totalt 21 hamnar i Stockholms, Ålands och Åbolandsskärgårdar. 13 av hamnarna ligger i Stockholms skärgård (Svartsö, Harö, Stavsudda, Lökholmen, Kyrkviken, Löka, Möjaström, Långvik yttre, Långviks inre, Ingmarsö, Nässlinge, Husarö, Rödlöga). Hamnarna har också ett historiskt sammanhang.
- Ansökan och planering inleddes hösten 2016. Svenska partners är utöver Värmdö kommun, kommunerna Norrtälje och Österåker, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Stockholms läns landsting. Värmdö kommun är lead partner och hanterar all administration samt bistår i ansökningar, håller i ekonomin för varje hamn m.m. Varje land har en koordinator. Skärgårdsstiftelsen, Svenska sjöräddningssällskapet, Stockholms sjögård och Sveriges seglarförbund är svenska associated partners.
- Den totala ansökan är på 40 Mkr, varav 30 Mkr är medel från Central Baltic och 10 Mkr medfinansiering. Varje hamn kan högst få 200 000 Euro och väljer själv insatser man vill göra.
- I anslutning till föredragning meddelade Lars Fladvad att initiativtagaren till Seastop, Henri Tengvall, tyvärr avled förra vecka. Lars berättade om Henris betydelse för skärgårdens utveckling, med utveckling av bete, slakteriet Tavastboda, reningsverk med mera.
 - Exekutivkommittén beslutade att skicka kondoleanser. Karina Uddén föreslog att Länsstyrelsen ombesörjer detta.

Smart Marina och Sustainable Gateways

- Pia Berg, Skärgårdsstiftelsen, informerade om ytterligare två hamnprojekt som har beviljats finansiering genom Central Baltic.
- Projekten har samma organisationsuppbyggnad och regelverk som Seastop. Skärgårdsstiftelsen är initiativtagare till Sustainable Gateways som drivs tillsammans med Forststyrelsen (Skogsstyrelsen) i Finland. Det omfattar totalt sju gästhamnar i de finska nationalparkerna och svenska naturreservaten. Insatserna handlar bl.a. om bättre bryggor och servicehus. De svenska hamnarna Grinda, Utö och Nåttarö ingår. Skärgårdsstiftelsen har beviljats 5,2 Mkr för projektet.

Datum
2018-022

- Smart Marinas omfattar 32 hamnar i Sverige, Finland, Åland och Estland. Syftet är att utveckla servicenivån, hitta smarta miljölösningar för att avlasta naturhamnarna, utöka antalet båtplatser m.m. Skärgårdsstiftelsen deltar med Fejan, men från Stockholms skärgård ingår även Djurönäset, Rindö, Fejan och Grisslehamn. (Östhammars kommun). Stockholms län har fått 14 Mkr varav Skärgårdsstiftelsen 9 Mkr.
- Anna Waxin framhöll behovet av att utveckla gästhamnar, då trenden är att båtgäster hellre uppsöker dessa än naturhamnar.

6. Översyn/utvärdering av Regionala skärgårdsrådet och Skärgårdssamarbetets exekutivkommitté. *Lägesrapport - diskussion, arbetsgruppen inom Exko*

- Pernilla Nordström rapporterade från arbetsgruppen som tillsattes för frågan (Anna, Inger, Meeri, Ulf, Pernilla). Kommuner och andra aktörer har efterlyst en ökad tydlighet om vem som gör vad i skärgårdsarbetet. Utöver Exko och Regionala skärgårdsrådet finns också Stockholm Archipelago, Nordiska skärgårdssamarbetet och lokala skärgårdsråd.
- Organiseringen med Skärgårdssamarbetets exekutivkommitté och Regionala skärgårdsrådet inrättades 2009 på gemensamt initiativ av Länsstyrelsen och Landstinget, efter ett remissförfarande till kommuner, organisationer m.fl. Syftet var att öka effektiviteten i skärgårdsarbetet. I dokumenten från bildandet anges att Regionala skärgårdsrådet skulle vara ett parlamentariskt sammansatt informellt samrådsorgan, lett av skärgårdslandstingsrådet. Som deltagare anges: Skärgårdskommunerna, Landstingsstyrelsen, region- och trafikplanenämnden, Waxholmsbolaget, Skärgårdsstiftelsen, Länsstyrelsen, SIKO, skärgårdsföretagarna samt de politiska partierna. Exekutivkommittén skulle vara ett mindre och mer operativt organ, t.ex. vad gäller frågor som bostäder, post och paket, betesdrift, marin miljö) men även hantera mer strategiska skärgårdsfrågor. Exekutivkommittén skulle vara oberoende och bestämma över sin egen agenda men kunna ta om hand frågor från Regionala skärgårdsrådet. Exekutivkommittén leds av landshövdingen och ska ha max tio deltagare: KSO från tre kommuner, skärgårdslandstingsrådet, oppositionslandstingsrådet, Skärgårdsstiftelsens VD, ordförande i SIKO samt Länsstyrelsen.
- Arbetsgruppens slutsats är att den ursprungliga rollfördelningen fortfarande håller med behovet kommuniceras bättre. Ett förslag är att en beredningsrutin införs mellan Landstinget och Länsstyrelsen. Arbetet i Exekutivkommittén skulle kunna spetsas till för ökad handlingskraft. Formatet med den lilla gruppen bör behållas. För att minska sårbarheten i den kommunala representationen kan dock övervägas att ha med ytterligare en till två skärgårdskommuner; kommunalråden som har en mängd åtaganden har inte alltid lätt att komma loss till mötena.
- Michaela Fletcher tryckte på att Exekutivkommittén bör vara mer exekutiv, det tenderar att bli för mycket utredningar. Gustav Hemming ansåg att arbetet har fått en större och större effektivitet. Eventuellt behövs mer utredningskapacitet på tjänstemannasidan, vilket också Jens Sjöström tryckte på. Kan kommunernas personresurser i Stockholm Archipelago nyttjas? Gustav passade på att bjuda in Sven-Erik till Regionala skärgårdsrådet. Kommittén var enig om att det vore bra med en utökning av antalet kommuner.
 - Bestämdes att ta upp frågan om ytterligare kommuner efter valet.
 - Bestämdes att på nästa möte ha en fördjupad diskussion om organiseringen.
- När det gäller inriktning och frågor, tog Jens upp behovet av att paketera och marknadsföra skärgårdserbjudandena. Anna Waxin framförde att arbetet går trögt hos entreprenörerna.

Datum
2018-022

Pernilla tryckte på att de aktuella hamnprojekten behöver följas med ytterligare infrastrukturella insatser, det kan handla om t.ex. att gemensamt se över skyltning och kartor men även möjlighet att äta.

- Michaela tog upp att sophantering behöver lösas; dagens hantering utgör en stor belastning på näringsidkarna. Pernilla meddelade att det tidigare förslaget till avfallsutredning av olika anledningar inte tagit fart på Länsstyrelsen.
 - Bestämdes att tillsätta en arbetsgrupp kring sophantering. Första steg är en insamling av underlag från varje kommun genom en enkät. Michaela skickar underlag från Österåker som modell för enkäten. Pernilla betonade att kommunernas kunskap om sophantering är nödvändig i arbetet. På nästa möte fattas beslut om hur vi går vidare.

7. Ny strategi och fokusområden kommande möten.

- Pernilla Nordström informerade kort om att arbetet med ny strategi har avvaktat ställningstagande till roll- och ansvarsfördelning mellan Exekutivkommittén och Regionala skärgårdsrådet.
 - Pernilla kallar ihop den utsedda arbetsgruppen (Anna, Gustav, Meeri, Pernilla) innan nästa möte.
- Pernilla meddelade också att de två projekten kring bostäder som Exekutivkommittén initierade inte har kommit i gång. Inom Länsstyrelsen diskuteras de i förhållande till andra liknande insatser.
 - Bestämdes att bostäder blir en huvudpunkt på nästa möte.

8. Initiativ till insatser om 300 års minnet av rysshärjningarna 2019.

- Gustav Hemming föreslog att göra en satsning utifrån 300-årsminnet av rysshärjningarna i skärgården. Det främsta syftet är att åstadkomma en mobilisering av hembygdsföreningarna. Förslaget väcktes vid ett möte på museet Hamn (som bygger på Slaget vid Stäket 1719). Satsningen kan vara ett sätt att stärka samverkan mellan hembygdsgrupper och hjälpa dessa till ett standardlyft. En idé är att en basutställning tas fram och erbjuds hembygdsföreningarna, som sedan kan bidra med en lokal profilering. Det är en styrka om Exekutivkommitténs organisationer ställer sig bakom ett sådant projekt.
- Idén fick stöd av bl.a. Michaela Fletcher och Ulf Westerberg. Michaela informerade också om att Österåkers kommun finansierar flera filmprojekt, kanske kan film knytas till idén, det lockar också en yngre publik.
- Pernilla Nordström tog upp att Stockholms läns museum borde kunna vara en resurs.
 - Bestämdes att Inger Starjeim- Lagerquist bjuder in relevanta aktörer/representanter till en lägesinventering.

9. Övriga frågor

- Utifrån en diskussion i Regionala skärgårdsrådet, tog Deshira Flankör frågan om Länsstyrelsens arbete med skarv, framför allt läget med förvaltningsplan för skarv. Sven-Erik Österberg meddelade att den planerade förvaltningsplanen är försenad, bl.a. på grund av ökad arbetsbelastning kring varg. Arbetet ska nu aktualiseras nu och planen tas fram i samverkan.
- Förvaltningsplanen presenteras i Exekutivkommittén när den är klar.

Datum
2018-022

10. Kommande möten

- Kommande möten äger rum: 13/6 kl. 13-15, 12/10 kl. 8-10 samt 19/12 kl. 8-10.

11. Mötets avslutande

- Mötet förklarades för avslutat.

Vid pennan

Pernilla Nordström